

ВИЗНАЧЕННЯ ДИНАМІКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

УДК 336.71

Солоніченко К.О., студентка 4 курсу
фінансового факультету
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Одним із найактуальніших завдань сьогодення є підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на світовому ринку, що потребує значних обсягів інвестицій. Беручи до уваги ситуацію, яка склалась в країні за останні роки, обсяг інвестицій скоротився, а отже основним джерелом інвестиційних ресурсів для підприємств стають ресурси банківських установ.

Слід зазначити, що дослідженням кредитно-інвестиційної діяльності банків присвячено велика кількість наукових праць, серед яких особливої уваги заслуговують роботи таких вчених як: Воробйова О. І. [1], Єпіфанов А. О. [2], Луців Б. Л. [3], , Подчесова В. Ю. [4].

Метою даної статті є визначення динаміки інвестиційної діяльності банківської системи України.

Ефективна діяльність банків та підприємств, як правило, залежить від наявності економічних ресурсів, які спрямовані на збільшення реального капіталу, що сприяє розширенню діяльності. Такими ресурсами зазвичай вважають інвестиції. Інвестиції – це грошові, майнові, інтелектуальні цінності, які вкладають в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності з метою отримання прибутку. Під інвестиційною діяльністю банків слід розуміти такі операції, в яких банки зазвичай виступають у ролі інвестора, тобто ініціатора вкладення коштів, як у реальні активи в розвиток власного банківського бізнесу або в розвиток іншого суб'єкта підприємницької діяльності, так і шляхом формування кредитно-інвестиційного портфеля банку [5].

Нормативно-правове забезпечення інвестиційного процесу законодавчо закріплене в Законі України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р.[6], у якому інвестиціями вважаються усі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької

та інших видів діяльності, у результаті чого створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект.

Інвестиційна діяльність в Україні реалізується через налагоджену систему фінансових інститутів, але ключову роль тут відіграє банківська система, яка перебуває у постійному розвитку і пропонує нові види фінансових послуг, що спонукає до активнішої взаємодії між собою фінансових інститутів, представників реального й фінансового секторів економіки і сприяє, тим самим, активізації підприємницької діяльності та розвитку економіки в країні. Доцільно зауважити, що банки виступають як автономні, незалежні комерційні підприємства, які є основною ланкою, що постачає народне господарство додатковими грошовими ресурсами [7].

Основним показником, який дозволяє більш повно охарактеризувати діяльність банків у сфері інвестиційного кредитування, виступає кредитно-інвестиційний портфель. Сутність кредитно-інвестиційного портфеля Ляхова О. О. і Шокало Т. П. [8] визначають як «цілеспрямовано сформовану сукупність об'єктів фінансового та/або реального інвестування, призначену для реалізації попередньо розробленої стратегії, що визначає інвестиційну мету банку».

Джерелами формування кредитно-інвестиційного портфеля (КІП) банків виступають як власні, так і позикові та залучені фінансові ресурси, що передбачає зміну його обсягів пропорційно масштабам розвитку банківської сфери. На рис. 1 представлено обсяги КІП банків України [9].

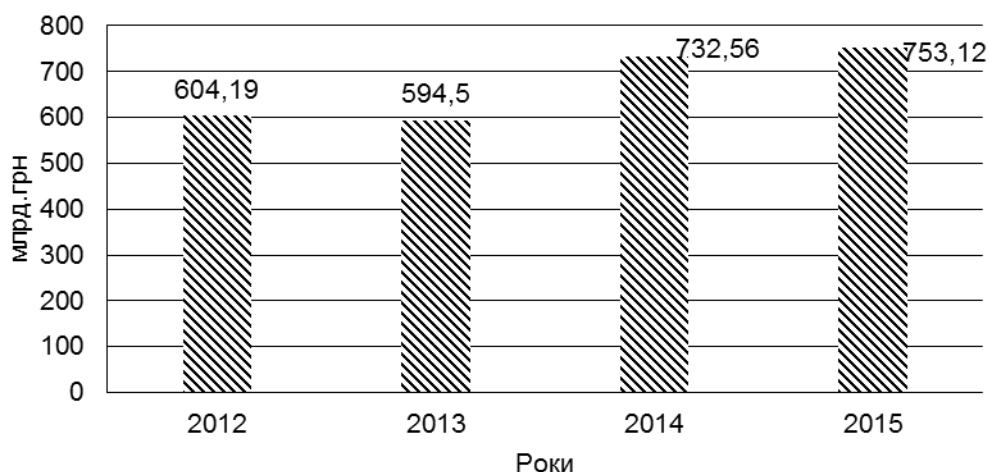

Рис. 1 Динаміка кредитно-інвестиційного портфеля банків України

Як бачимо з даних рис.1, найбільшого значення обсяги кредитно-інвестиційного портфеля банків України досягають у 2015 р., що свідчить про підвищення інвестиційної активності банків за аналізований період. Можна виділити фактори, які негативно впливають на рух інвестиційної активності банків: високі відсоткові ставки і короткі терміни кредитування; основні прибутки банки отримують за рахунок короткострокового споживчого кредитування; низький рівень платоспроможності позичальників; значний рівень ризиків інвестування для банків.

Для детального аналізу доцільно розглянути структуру кредитно-інвестиційного портфеля банків України, яка представлена рис. 2 [9].

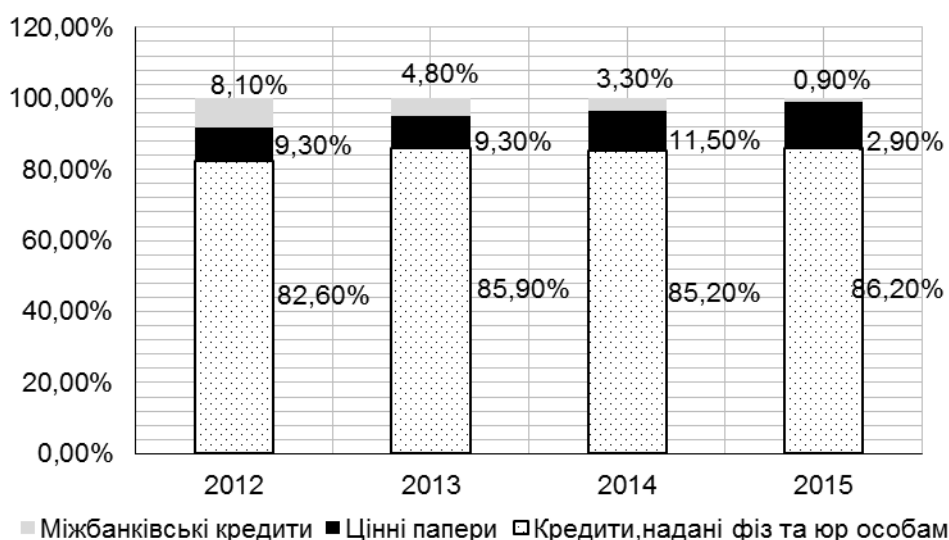

Рис. 2. Динаміка структури КІП банків України

З даних рис. 2 можна зробити висновок, що основною складовою кредитно-інвестиційного портфеля банків України виступають кредити, які надані фізичним та юридичним особам. Також спостерігаються суттєві зміни показників міжбанківських кредитів та цінних паперів, частка міжбанківських кредитів станом на початок 2015 року досягла 0,90%, що є найнижчим значенням за аналізований період, це свідчить про позитивні зміни так, як даний вид кредитування не передбачає прямого впливу на забезпечення реального сектора економіки інвестиціями. Натомість, питома вага інвестицій у цінні папери характеризується поступовим зростанням протягом аналізованого

періоду, що, однак, може свідчити як про збільшення обсягів інвестицій у цінні папери юридичних осіб, так і про політику банків щодо управління ризиками діяльності шляхом купівлі цінних паперів, емітованих державою.

Отже, за результатами проведеного дослідження можна сформулювати такі висновки: інвестиційна діяльність банків відіграє важливу роль як для розвитку реального сектора економіки, так і для країни в цілому, адже поліпшення інвестиційного клімату в державі дозволить підвищити конкурентоспроможність вітчизняної продукції, збільшити добробут населення; потрібно розпочати низку реформ для активізації банків як інвесторів, але, передусім, стимулювання даної сфери варто розпочати зі створення стабільних умов розвитку економіки, що передбачає стійку нормативно-правову базу та режим оподаткування; для активізації банків як інвесторів, потрібно розвивати фондовий ринок в Україні, створювати сприятливі умови для розвитку реального сектора економіки, що сприятиме зниженню ризиковості довгострокового кредитування.

Література

1. Воробйова О. І. Підвищення інвестиційної активності банківських інститутів України / О. І. Воробйова // Науковий вісник : Фінанси, банки, інвестиції. – 2011. – № 3. – С. 71–75.
2. Єпіфанов А. О. Операції комерційних банків : навч. посіб. / А. О. Єпіфанов, Н. Г. Маслак, І. В. Сало. – Суми : Університетська книга, 2007. – 523 с.
3. Луців Б. Л. Кредитно-інвестиційний портфель банків України : автореф. дис. д-ра екон. наук : спец. 08.00.08 « Гроші, фінанси і кредит / Б. Л. Луців. – Тернопіль : ТДЕУ, 2005. – 34с.
4. Подчесова В. Ю. Дослідження кредитно-інвестиційної діяльності банків України / В. Ю. Подчесова, К. В. Карась // Часопис економічних реформ. – 2012. – № 4(8). – С. 2–7.

5. Гончаров А. Б. Інвестування : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / А. Б. Гончаров . – Х. : ІНЖЕК, 2003. – 336 с.

6. Про Інвестиційну діяльність : Закон України від 18 вересня 1991 р. № 1560-XII // Відомості Верховної Ради України. –1991. – № 38. – Ст. 508.

7. Сомик А. В. Сучасний стан та напрями стимулювання розвитку банківського інвестиційного кредитування в Україні / А. В. Сомик // Вісник Національного банку України. – 2010. – № 7. – С. 28–34.

8. Ляхова О. О. Кредитно-інвестиційний портфель банків та його вплив на фінансування інвестиційних проектів в Україні / О. О. Ляхова, Т. П. Шокало // Економічний часопис-XXI. – 2011. – № 5-6. – С. 58–61.

9. Офіційний сайт Національного банку України.– Режим доступу:http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=36807&cat_id=36798

Науковий керівник,
к.е.н., доц.

Медведєва І. Б.

Опубліковано в авторській редакції